

Sygn. akt VIII GC 30/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Patrycja Baranowska

Protokolant: sekr. sąd. Monika Ziębakowska

po rozpoznaniu w dniu 20 czerwca 2016 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa Agencji Nieruchomości Rolnych w W.

przeciwko A. – (...) Sp.J. S.-Rudnicki w G.

o zwolnienie od egzekucji

I. zwolnić od egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kamieniu Pomorskim A. M. pod sygn. akt Km 1274/15 z wniosku pozwanej przeciwko Z. G. – ciągnik rolniczy (...) nr rej. (...), typ. (...),

II. odstąpić od obciążenia pozwanej kosztami procesu.

Sygn. akt VIII GC 30/16

UZASADNIENIE

W dniu 8 stycznia 2016 roku powódka Agencja Nieruchomości Rolnych w W. wniosła pozew przeciwko (...)J. S.(...) w G. o zwolnienie spod egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądowego w Sądzie Rejonowym w Kamieniu Pomorskim A. M. pod sygn. akt Km 1274/15 z wniosku pozwanej przeciwko Z. G. – ciągnika rolniczego (...) nr rej. (...), typ (...).

Powódka wniosła o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że w dniu 10 grudnia 2015 roku dowiedziała się, iż z wniosku wierzyciela (pozwanej spółki) prowadzona jest egzekucja przeciwko Z. G.. W toku postępowania egzekucyjnego została zajęta rzecz ruchoma – ciągnik rolniczy (...) nr rej. (...), typ (...).

Powódka podała, że przedmiotowa ruchomość stanowi jej własność od dnia 6 marca 2014 roku w oparciu o umowę przewłaszczenia. Przewłaszczona rzecz zabezpiecza wiarygodność powódki wobec Z. i I. G..

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Podniosła, że zajęcie nie narusza praw powódki, gdyż nie jest ona właścicielką ruchomości i w związku z tym nie posiada legitymacji czynnej.

Pozwana wywodziła, że umowa przewłaszczenia nie wywołała skutków prawnych albowiem K. I., który zawarł umowę w imieniu M. G. (1), jako jego pełnomocnik, w istocie tym pełnomocnikiem nie był, gdyż na dokumencie pełnomocnictwa z dnia 6 marca 2014 roku dołączonym do pozwu nie ma podpisu M. G. (1), zaś podpis pod pełnomocnictwem został podrobiony.

Poza tym pozwana stała na stanowisku, że dłużnik Z. G. wraz z żoną I. G. wyzbyli się w 2014 roku na rzecz M. G. (1) kilkudziesięciu ruchomości oraz stada świń, choć M. G. (1) nie prowadzi działalności rolniczej i od 2 lat przebywa w zakładzie karnym. Zdaniem pozwanej M. G. (1) nie miał przychodów, z których mógłby nabyć sporny ciągnik.

W dalszej części uzasadnienia pełnomocnik wskazał, że w niniejszym postępowaniu winna być zbadana kwestia umowy przeniesienia własności ruchomości pomiędzy Z. i I. G. a M. G. (1) i ustalenia źródła uzyskania przez M. G. (1) środków na zakup ciągnika. Gdyby bowiem do nabycia ciągnika doszło w wyniku otrzymania kredytu lub pożyczki, których spłata byłaby zabezpieczona rzeczowo, np. przewłaszczeniem na zabezpieczenie na bank, to miałyby to bezpośredni wpływ na ocenę skuteczności przeniesienia prawa własności przez M. G. (1) na powódkę.

Również, gdyby M. G. (1) uzyskał środki na zakup ciągnika od (...) w ramach dotacji unijnych, to ciążyłby na nim zakaz zbywania lub obciążania nabytych maszyn rolniczych.

W końcowej części uzasadnienia odpowiedzi na pozew pozwana podniosła, że umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie nie przenosi własności w sposób definitywny, dlatego też powódka nie może twierdzić, że egzekucja narusza jej prawa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

I. G. oraz Z. G. są dłużnikami Agencji Nieruchomości Rolnych. Dług ich wynika z umowy dzierżawy nieruchomości rolnej oraz z umowy sprzedaży nieruchomości.

Na mocy umów nr (...) zawartych w dniu 28 lutego 2014 roku dłużnicy uznali swoje zobowiązania wobec Agencji, ustalili sposób spłaty zobowiązań. Poza tym dłużnicy oświadczyli, że dla zabezpieczenia obowiązku spłaty wierzytelności M. G. (1) ustanowi zabezpieczenie w postaci przewłaszczenia sprzętu. Ustalono, że na tę okoliczność zostanie sporządzona umowa przewłaszczenia w ciągu siedmiu dni od daty zawarcia umowy w sprawie restrukturyzacji zadłużenia.

Dowód: umowa nr (...) k. 14-15, umowa nr (...) k. 16-17,

Pierwotnym właścicielem ciągnika rolniczego marki (...) model (...) o numerze rejestracyjnym (...) był (...) sp. z o.o. w W.. Po spłacie rat leasingowych, w dniu 25 czerwca 2013 roku, ciągnik przeszedł na własność Z. G..

Dowód: faktura VAT nr (...) k.70,

W dniu 4 lipca 2013 roku pomiędzy Z. G. a M. G. (1) zawarta została umowa sprzedaży ciągnika. Strony ustaliły cenę na kwotę 90.000,00 zł i wskazały, że będzie ona potrącona z zobowiązania zbywcy względem nabywcy wynikającego z zawartej pomiędzy stronami ugody w dniu 4 listopada 2012 roku.

W ugodzie z dnia 4 listopada 2012 roku Z. G. oświadczył, że posiada wymagalny dług wobec M. G. (1) wynikający z tytułu zakupu i dostarczenia mu 120 ton pszenicy o wartości 98.000,00 zł. Z. G. zobowiązał się spłacić wobec M. G. (1) zadłużenie w ten sposób, że w terminie do dnia 4 lipca 2013 roku sprzeda wierzycielowi ciągnik rolniczy (...) za cenę 90.000,00 zł, zaś pozostałe do zapłaty 8.000,00 zł zapłaci do dnia 30 września 2013 roku.

Dowód: umowa sprzedaży ciągnika rolniczego k. 69, 92, ugoda z dnia 4 listopada 2012 roku k.89-90, dowód rejestracyjny k. 91,

W dniu 6 marca 2014 roku pomiędzy Agencją Nieruchomości Rolnych a M. G. (1) jako przewłaszczającym zawarta została umowa, na mocy której w celu zabezpieczenia wierzytelności Agencji wobec Z. i I. G. dotyczących restrukturyzacji zadłużenia o numerach (...), (...) i (...), przewłaszczający przeniósł na Agencję własność ciągnika rolniczego (...) model (...), rok produkcji 2008 o numerze rejestracyjnym (...), o wartości ubezpieczenia 200.000,00 zł, z zastrzeżeniem warunku, że jeżeli wszystkie należności wynikające z umów w sprawie restrukturyzacji zostaną zapłacone, to przeniesienie własności straci moc, a przewłaszczający stanie się z powrotem właścicielem tych rzeczy.

Strony umowy ustaliły, że przewłaszczających zatrzymuje przewłaszczone rzeczy w swoim posiadaniu w charakterze biorącego w użyczenie. Agencja zezwoliła przewłaszczającemu na bezpłatne używanie oraz korzystanie z oddanych mu w tym celu rzeczy do czasu całkowitej zapłaty należności lub do momentu otrzymania przez przewłaszczającego pisma Agencji zawierającego żądanie zwrotu Agencji użyczonej rzeczy.

W § 13 umowy ustalono, że w sprawach nieuregulowanych w umowie stosuje się przepisy kodeksu cywilnego dotyczące przewłaszczenia oraz przeniesienia własności.

Z ramienia Agencji umowa została podpisana przez K. F., zaś w imieniu przewłaszczającego umowę podpisał K. I..

K. I. wylegitymował się pełnomocnictwem do podpisania wszelkich dokumentów związanych z przewłaszczeniem na rzecz Agencji ciągnika rolniczego.

Podpis pod pełnomocnictwem nie został umieszczony przez M. G. (1).

Bezsporne, a nadto dowód: umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie k. 11-12, k. 86-88, pełnomocnictwo k. 13, pełnomocnictwo k. 67,

W maju 2014 roku pomiędzy I. G. a M. G. (1) jako obdarowanym reprezentowanym przez Z. G. oraz pomiędzy Z. G. a M. G. (1) jako obdarowanym reprezentowanym przez I. G. zawarte zostały umowy darowizny szeregu ruchomości służących do prowadzenia działalności rolniczej.

Dowód: umowy darowizny k. 45-48,

W dniu 19 listopada 2015 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kamieniu Pomorskim A. M. działając w sprawie o sygn. akt Km 1274/15 z wniosku pozwanej przeciwko dłużnikowi Z. G. dokonał zajęcia ruchomości będących w posiadaniu dłużnika, m.in. ciągnika rolniczego (...) nr rej. (...), typ: (...), plomba: (...).

Dowód: protokół zajęcia ruchomości k.10,

W dniu 10 grudnia 2015 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kamieniu Pomorskim A. M. powiadomił Agencję Nieruchomości Rolnych w W., że w dniu 19 listopada 2015 roku w sprawie egzekucyjnej o sygn. Km 1274/15 prowadzonej z wniosku wierzyciela (...) J. S. (...) w G. przeciwko Z. G. dokonał zajęcia ruchomości będącej we władaniu dłużnika, tj. ciągnika rolniczego (...) nr rej. (...), typ: (...), plomba: (...).

Dowód: pismo z dnia 3 grudnia 2015 roku k. 9,

W dniu 28 grudnia 2015 roku powódka wezwała pozwaną do zwolnienia ciągnika rolniczego (...) nr rej. (...), typ: (...), plomba: (...) od egzekucji prowadzonej w sprawie Km 1274/15. Powódka powołała się na umowę przewłaszczenia z dnia 6 marca 2014 roku.

Dowód: pismo z dnia 28 grudnia 2015 roku k. 18,

W dniu 7 stycznia 2016 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kamieniu Pomorskim prowadzący egzekucję w sprawie Km 1274/15 poinformował powódkę, że dłużnik w toku postępowania egzekucyjnego nie zaprzeczył prawu Agencji Nieruchomości Rolnych do ciągnika rolniczego (...).

Dowód: pismo z dnia 7 stycznia 2016 roku k. 19,

I. G. nie figuruje w krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności. Ani Z. G. ani M. G. (1) nie otrzymali z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa płatności na zakup ciągnika model (...).

Dowód: pismo z dnia 12 maja 2016 roku k. 101,

W dniu 19 maja 2016 roku M. G. (1) złożył Agencji Nieruchomości Rolnych Oddziale Terenowym w S. oświadczenie, w którym przyznał, że podpis na pełnomocnictwie z dnia 6 marca 2014 roku nie został przez niego złożony.

Jednocześnie potwierdził umowę przewłaszczenia na zabezpieczenie zawartą w dniu 6 marca 2014 roku.

Podpis pod oświadczeniem został notarialnie poświadczony.

Dowód: pismo z dnia 19 maja 2016 roku wraz z poświadczeniem k. 110-113,

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się uzasadnione.

W niniejszym postępowaniu strona powodowa domagała się zwolnienia od egzekucji ciągnika rolniczego marki (...) o nr rej. (...), typ (...), który został zajęty przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kamieniu Pomorskim A. M. w prowadzonym z wniosku pozwanej przeciwko Z. G. postępowaniu egzekucyjnym w sprawie Km 1274/15.

Podstawę prawną zgłoszonego żądania stanowił przepis art. 841 §1 k.p.c., zgodnie z którym osoba trzecia może w drodze powództwa żądać zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeżeli skierowanie do niego egzekucji narusza jej prawa.

Na wstępie należy zaznaczyć, że powódka zachowała wskazany w art. 841 § 3 k.p.c. termin do wystąpienia z powództwem, zajęcie egzekucyjne wynika bowiem z zawiadomienia z dnia 3 grudnia 2015 roku., które zostało doręczone powódce w dniu 10 grudnia 2015 roku, a powództwo zostało wniesione w dniu 8 stycznia 2016 roku.

Poza tym z pisma Komornika Sądowego skierowanego do powódki z dnia 7 stycznia 2016 roku wynika, że dłużnik Z. G. w toku postępowania egzekucyjnego nie zaprzeczył prawu powódki do ruchomości, stąd słuszne było skierowanie niniejszego powództwa jedynie przeciwko wierzycielowi.

Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił w oparciu o materiał dowodowy w postaci dokumentów, w tym w szczególności umowę przewłaszczenia na zabezpieczenie, umowy w sprawie restrukturyzacji zadłużenia, umowę sprzedaży ciągnika rolniczego wraz z ugodą z dnia 4 listopada 2012 roku.

Poza sporem pozostawała okoliczność, że ruchomość w postaci ciągnika rolniczego (...) o nr rej. (...), typ: (...) została zajęta w dniu 19 listopada 2015 roku przez komornika sądowego w toku postępowania egzekucyjnego o sygn. akt KM 1274/15 prowadzonego z wniosku pozwanej przeciwko Z. G..

Pozwana stała na stanowisku, że zajęcie egzekucyjne nie narusza praw powódki, gdyż zachodzą uzasadnione wątpliwości, czy powódka jest właścicielką spornej ruchomości, a więc, czy przysługuje jej legitymacja czynna. Strona pozwana podważała bowiem ważność pełnomocnictwa udzielonego przez M. G. (1) K. I. do zawarcia umowy przewłaszczenia na rzecz powódki ciągnika rolniczego w celu zabezpieczenia ugody restrukturyzacji zadłużenia Z. G..

Zarzuty pozwanej, co do ważności pełnomocnictwa w chwili zawierania umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie okazały się słuszne. W toku postępowania powódka przedstawiła bowiem oświadczenie sporządzone przez M. G. (1) zawierające notarialne poświadczenie podpisu, potwierdzające stanowisko pozwanej, iż podpis pod pełnomocnictwem

nie należy do M. G. (1). W omawianym oświadczeniu M. G. (1) potwierdził jednocześnie umowę przewłaszczenia na zabezpieczenie z dnia 6 marca 2014 roku.

W związku z tym do Sądu należała ocena ważności zawartej umowy w sytuacji wadliwości pełnomocnictwa. W niniejszej sprawie Sąd w pełni podzielił stanowisko strony powodowej, co do oceny ważności umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie przez pryzmat art. 103 k.c.. Zgodnie z treścią art. 103 §1 k.c. jeżeli zawierający umowę jako pełnomocnik nie ma umocowania albo przekroczy jego zakres, ważność umowy zależy od jej potwierdzenia przez osobę, w której imieniu umowa została zawarta.

Osoba niemająca umocowania lub przekraczająca zakres umocowania określana jest jako rzekomy (fałszywy) pełnomocnik. Umowa zawarta przez rzekomego pełnomocnika jest czynnością prawną niezupełną, wobec której zachodzi stan bezskuteczności zawieszonyj. Ważność czynności zależy wówczas od jej potwierdzenia przez osobę, w imieniu której została zawarta. Stan bezskuteczności zawieszonyj trwa do czasu potwierdzenia umowy przez rzekomego mocodawcę, ewentualnie do czasu bezskutecznego upływu terminu do dokonania takiego potwierdzenia. Uprawnienie rzekomego mocodawcy do potwierdzenia czynności prawnej ma charakter uprawnienia kształtującego. Potwierdzenie następuje w drodze oświadczenia woli osoby reprezentowanej. Może ono zostać wyrażone zarówno w sposób wyraźny, jak i dorozumiany (art. 60 k.c.). Dorozumiane potwierdzenie może się wyrażać w przystąpieniu przez rzekomego mocodawcę do wykonania umowy, o ile wiedział on o jej zawarciu w jego imieniu przez rzekomego pełnomocnika. Podkreślić poza tym należy, że skutkiem prawnym potwierdzenia jest to, że ustaje stan bezskuteczności zawieszonyj. Umowa staje się ważna i skuteczna z mocą wsteczną - od chwili jej zawarcia (art. 63 § 1 k.c.).

W przedmiotowej sprawie doszło do wyraźnego potwierdzenia przez M. G. (1) umowy zawartej z powódką w dniu 6 marca 2014 roku.

W konsekwencji uznać należało, że umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie stanowi ważną umowę wywołującą skutki od chwili jej zawarcia.

Za chybioną uznać należało argumentację prawną pozwanej zmierzającą do wykazania, że przejście własności ruchomości na powódkę nastąpiło dopiero w dniu 19 maja 2016 roku, czyli już po zajęciu dokonanym przez Komornika w postępowaniu egzekucyjnym o sygn. Km 1274/15 w dniu 19 listopada 2015 roku. Pozwana swoje wywody oparła na treści art. 848 k.p.c., zgodnie z którym zajęcie ma ten skutek, że rozporządzenie ruchomością dokonane po zajęciu nie ma wpływu na dalszy bieg postępowania, a postępowanie egzekucyjne z zajętej ruchomości może być prowadzone również przeciwko nabywcy. Przepis ten nie narusza przepisów o ochronie nabywcy w dobrej wierze. Błędne jest stanowisko pozwanej, że z uwagi na to, iż M. G. (1) w sytuacji istniejącego już zajęcia komorniczego, tj. w dniu 19 maja 2016 roku, dokonał potwierdzenia czynności, uznać należy, iż do rozporządzenia ruchomością doszło w toku zajęcia. W takiej sytuacji, zastosowanie bowiem znajduje wspomniany już art. 63 §1 k.c., który stanowi, że jeżeli do dokonania czynności prawnej potrzebna jest zgoda osoby trzeciej, osoba ta może wrazić zgodę także przed złożeniem oświadczenia przez osoby dokonujące czynności albo po jego złożeniu. Zgoda wyrażona po złożeniu oświadczenia ma moc wsteczną od jego daty.

Reasumując, uznać należało, że pomiędzy powódką a M. G. (1) zawarta została w dniu 6 marca 2014 roku ważna umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie ciągnika rolniczego (...).

Pozwana podnosiła, że istnieje potrzeba ustalania prawa własności M. G. (1) do ruchomości będącej przedmiotem zajęcia. W ocenie Sądu zgromadzony, w zakresie wnioskowanym przez strony, materiał dowodowy nie potwierdził w żadnej mierze sugestii pozwanej, że ciągnik rolniczy objęty jest przewłaszczeniem na zabezpieczenie na rzecz banku udzielającego kredytu na jego zakup. Poza tym z informacji uzyskanej od (...) wynika, że omawiana rzecz ruchoma nie była objęta płatnościami pochodzącymi z dotacji unijnych ani na rzecz M. G. (2) ani na rzecz Z. i I. G., co powodowałoby zakaz zbywania lub obciążania nabytych w tym trybie maszyn i urządzeń rolniczych.

Z dokumentów przedłożonych przez Starostwo Powiatowe w K. oraz M. G. (1) wynika, że ciągnik rolniczy będący przedmiotem zajęcia został nabyty przez Z. G. od (...) sp. z o.o. w W., a następnie sprzedany w dniu 4 lipca 2013

roku M. G. (1) za cenę 90.000,00 zł. Z umowy sprzedaży wynika, że kwota stanowiąca cenę sprzedaży miała zostać potrącona z zobowiązań Z. G. wobec M. G. (1) wynikających z zawartej ugody w dniu 4 listopada 2012 roku.

Przedstawiona kserokopia dowodu rejestracyjnego wystawionego przez Starostę K. wskazuje, że pojazd jest zarejestrowany na M. G. (1).

Na podstawie tych dowodów, wobec braku jakichkolwiek zarzutów pozwanej podważających wiarygodność przedstawionych dokumentów, należy uznać, że M. G. (1) złożył w umowie przewłaszczenia na zabezpieczenie zgodne z prawdą oświadczenie, że będąca przedmiotem umowy ruchomość stanowi jego własność, znajduje się w jego swobodnej i wyłącznej dyspozycji i nie jest obciążona żadnymi prawami na rzecz osób trzecich.

Skuteczności omawianych czynności prawnych nie podważają również złożone do akt sprawy dokumenty w postaci umów darowizn zawartych pomiędzy M. G. (1) a I. G. oraz Z. G. oraz twierdzenia pozwanej, że M. G. (1) od dwóch lat przebywa w zakładzie karnym i nie prowadzi działalności rolniczej.

Pozwana, odnosząc się do sytuacji osobistej i majątkowej M. G. (1), nie przedstawiła dowodów w tym zakresie. Nie sformułowała również żadnych konkretnych zarzutów podważających skuteczność zawartych umów darowizny i wpływu tych umów na niniejsze postępowanie.

Pozwana ostatecznie nie podważyła więc ważności i skuteczności umowy sprzedaży ciągnika przez Z. G. na rzecz M. G. (1). Na podstawie dowodów zgromadzonych w aktach w postaci uznać należało, że M. G. (1) był właścicielem ciągnika i jako właściciel mógł nim swobodnie dysponować. Nie znalazła, w świetle dowodów naprowadzonych przez pozwaną, ferowana w odpowiedzi na pozew teza, że możliwość zbycia ciągnika była ograniczona wobec istnienia umowy przewłaszczenia na zabezpieczenia wobec banku finansującego zakup ciągnika, czy też wobec (...).

W ostatnim akapicie odpowiedzi na pozew pozwana wskazała na charakter prawny umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie i podniosła, że umowa ta nie przenosi prawa własności w sposób definitywny. Zdaniem pozwanej powódka nie może więc twierdzić, że egzekucja skierowana do tej rzeczy narusza jej prawa.

Sąd nie zgodził się z argumentacją pozwanej. Wskazać należy, że w wyroku z dnia 19 listopada 1992 roku (II CRN 87/92) Sąd Najwyższy zajął stanowisku, że zabezpieczenie wierzytelności może nastąpić na podstawie samej umowy o przewłaszczenie (art. 155 k.c.). Na podstawie takiej umowy dłużnik- zbywca może zatrzymać przewłaszczoną rzecz, oznaczoną co do tożsamości, w swoim posiadaniu – w charakterze uzgodnionym w wierzytelności. Przedmiotowe orzeczenie wydane zostało w podobnym, do mającego miejsce w sprawie niniejszej, stanie faktycznym, z tym, że dotyczącym kredytu bankowego. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku przyjął, że jest to atrakcyjna forma zabezpieczenia, gdyż umożliwia zabezpieczenie kredytu bankowego rzeczami ruchomymi, które pozostają nadal we władaniu dłużnika.

Sąd nie podzielił poglądu prezentowanego przez pozwaną, że powódka nie stała się właścicielem przewłaszczonej ruchomości.

We wspomnianym powyżej uzasadnieniu wyroku Sąd Najwyższy stwierdził, że na gruncie obowiązującego prawa umowa o przeniesienie własności jest czynnością prawną kausalną. Ważność umowy zależy od istnienia podstawy prawnej przysporzenia, choć sama causa nie musi być ujawniona w treści czynności prawnej. Przewłaszczenie na zabezpieczenie ma własną przyczynę przysporzenia, którą jest zabezpieczenie wierzycielowi jego należności (causa cavendi). Przewłaszczenie na zabezpieczenie stanowi rzeczywiste przeniesienie własności, a jego ocena prawna musi być dokonana na podstawie art. 155 i nast. k.c.. Sytuacja przedstawia się zatem inaczej w odniesieniu do rzeczy oznaczonych co do tożsamości, a inaczej do rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku. Według kodeksu cywilnego do przeniesień własności rzeczy oznaczonych co do tożsamości nie jest wymagane przeniesienie posiadania. Dla celów zabezpieczenia wierzytelności wystarczy zatem sama umowa o przewłaszczenie. Na podstawie umowy dłużnik – zbywca może zatrzymać przewłaszczoną rzecz w swoim władaniu w charakterze uzgodnionym przez strony.

Wskazać ponadto należy, że zastrzeżenie w umowie stron, iż po spłacie wszystkich należności wynikających z umów w sprawie restrukturyzacji zadłużenia przeniesienie własności straci moc, a przewłaszczający stanie się właścicielem rzeczy nie ogranicza uprawnień przewidzianych w art. 140 k.c.. Zobowiązanie do zwrotnego przeniesienia własności stanie się skuteczne dopiero po ziszczeniu się warunku jakim jest spełnienie należności przez dłużnika.

Pozwana w żaden sposób nie podważyła, że umowa zawarta pomiędzy powódką a M. G. (1) była czynnością pozorną w rozumieniu art. 83 k.c.. Brak jest jakichkolwiek podstaw aby uznać, że dokonana czynności miała na celu zmniejszenie majątku przez dłużników ze względu na chęć pokrzywdzenia innych wierzycieli. Uznać należy, że taka sytuacja w sprawie niniejszej nie wystąpiła.

Sąd pominął dowody z osobowych źródeł dowodowych wobec ich cofnięcia przez stronę pozwaną.

Pominięciu podlegał również wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego grafologa, o którego przeprowadzenie wnosili obie strony, a następnie wniosek ten cofnęły.

Mając na uwadze powyższe, rozstrzygnięcie sprawy nastąpiło w oparciu o wszystkie złożone przez strony dowody z dokumentów, które zostały ocenione przez pryzmat przesłanek z art. 233 §1 k.p.c..

Z tych względów należało orzec o zwolnieniu zajętej ruchomości w postaci ciągnika rolniczego (...) od egzekucji.

O kosztach procesu Sąd orzekł mając na uwadze art. 102 k.p.c.. Zgodnie z treścią tego przepisu w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

W celu zastosowania art. 102 k.p.c. sąd winien oceniać całokształt okoliczności, które uzasadniałyby odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej) strony. Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1974, II CZ 223/73 LEX nr 7379). Podstawę zastosowania art. 102 k.p.c. stanowią konkretne okoliczności danej sprawy, przekonujące o tym, że w danym przypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne, niesprawiedliwe. Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2012 roku, III CZ 10/12 ocena, czy zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, o którym mowa w art. 102 k.p.c., ma charakter dyskrecyjny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem sądu oraz oceną okoliczności rozpoznawanej sprawy.

Sąd wziął pod uwagę fakt, że pozwana w chwili składania odpowiedzi na pozew przedstawiała słuszną i aktualną na ten czas argumentację, która, gdyby nie zmiana stanu faktycznego (niezależnego od woli stron) prowadziłyby do oddalenia powództwa.

Mając na uwadze powyższe, Sąd odstąpił od zastosowania zasady odpowiedzialności strony przegrywającej za wynik procesu i orzekł jak w pkt II wyroku.

Sygn. akt VIII GC 30/16

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)